

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3372/2023. (VII. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kf.III.45.140/2021/5. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria Kf.III.45.140/2021/5. számú ítélete, valamint a perben eljáró Győri Törvényszék – a Kúria által helybenhagyott – 6.K.700.524/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Alkotmányjogi panaszában továbbá az Alaptörvény sérelmére hivatkozott még azért, mert „a tisztességes eljáráshoz való jogot sértő alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezést alkalmaztak az eljáró bíróságok”. E körben a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 359. § (1)–(2) bekezdése kapcsán állította az Alaptörvény sérelmét. Jogszabály megsemmisítésére irányuló kifejezett kérelmet azonban nem terjesztett elő.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozó 1995 óta hivatásos szolgálati jogviszonyban áll. Az alperes 2015. július 1-jével a Hszt. 351. § (1) bekezdése alapján tiszthelyettesi osztály „B” besorolási kategóriájába 5. fizetési fokozatba sorolta be az indítványozót, és a következő fizetési fokozatba történő elősorolásának időpontjaként 2018. január 1. napját határozta meg. Ezt követően az alperes 2018. január 1-jével sorolta be az indítványozót a tiszthelyettesi osztály B besorolási kategóriájába 6. fizetési fokozatba, s a következő fizetési fokozatba sorolás várható időpontjaként 2022. január 1. napját határozta meg. Az indítványozó 2021 februárjában szolgálati panaszt nyújtott be az indítványozó előjárójához, amelyben 2018. január 1. napjától 2021. január 31. napjáig illetménykülönbözet fizetését kérte, mivel álláspontja szerint szolgálati idejét az előresorolásnál nem vették megfelelően figyelembe. Az indítványozó – szolgálati panaszának elutasítása után – keresetet terjesztett elő, amelyben 2018. január 1. napjától 2021. április 31. napjáig illetménykülönbözet és annak összege után késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [3] Az első fokon eljáró Győri Törvényszék vizsgálta, hogy az alperes a Hszt. rendelkezéseinek megfelelően járt-e el az indítványozó besorolásánál, és arra a következtetésre jutott, hogy az alperes jogszerűen intézkedett az indítványozó 2015. és 2018. évi besorolásakor, illetve előresorolásakor, így nem tartotta megalapozottnak az indítványozó elmaradt illetmény iránti igényét.
- [4] Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozó anyagi és eljárási jogszabálysértésre hivatkozással nyújtott be fellebbezést. A Kúria Kf.III.45.140/2021/5. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A Kúria álláspontja szerint az indítványozó fizetési fokozatait a Hszt.-nek megfelelően határozták meg, így az illetménye is jogszerűen került megállapításra. A Kúria ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a fizetési fokozatban történő előrelépés szempontjából a Hszt. 121. § (1) bekezdése alapján nem a szolgálati idő kezdő időpontja, hanem a várakozási idő a releváns. A várakozási időnek a Hszt. 359. § (2) bekezdése szerinti meghosszabbodása pedig nincs kihatással a Hszt. 117. § (1) bekezdésében meghatározott azon szabályra, mely szerint a további fizetési várakozási idő 4 év.
- [5] Az indítványozó ezt követően a bírói döntésekkel, illetve a bírói jogértelmezéssel szemben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az Alkotmánybíróság főtítkára az alkotmányjogi panasszal kapcsolatban az indítványozót hiánypótlásra hívta fel, mivel mind az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti indítványa hiányosnak minősült, nem tartalmazott alapjogi érveléssel is ellátott indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény indítványozó által hivatkozott rendelkezéseivel, nem tartalmazta továbbá, hogy mely jogszabályi rendelkezés megsemmisítését kéri. A hiánypótlási felhívásnak az indítványozó határidőben eleget tett. A hiánypótlási felhívásra válaszul az indítványozó részben megismételte, részben

összefoglalta eredeti beadványát, s abban a támadott bírói döntések megsemmisítését kérte. Kiegészített alkotmányjogi panaszában az indítványozó azzal érvelt, hogy alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezések – Hszt. 359. (1)–(2) bekezdése – alkalmazása által sérült a tisztességes eljáráshoz, valamint „az egyenlő bánásmódhoz való joga”. Az indítványozó szerint a bíróságok tévesen értelmezték a Hszt. és az alkalmazott BM rendeletekben szabályozott szolgálati idő számítását, a fizetési fokozatba sorolás rendszerét, ami számára sérelmet okozott. Ezért állította, hogy a támadott bírói döntések sértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, valamint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését (melynek kapcsán az indítványozó „az egyenlő bánásmódhoz való joga” sérelmére hivatkozott). Az indítványozó hivatkozott továbbá arra is, hogy az eljárt bíróságok jogalkalmazása és jogértelmezése „sértette az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési feltételeket” is. Saját álláspontjaként hivatkozott még a Fővárosi Törvényszék 4.Kf.650.181/2020/8. számú ítéletében foglalt jogértelmezésre is a Hszt. rendelkezései kapcsán. Az Alkotmánybíróság az eljárását a kiegészített alkotmányjogi panaszra figyelemmel folytatta le.

- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [7] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai ítélettel zárult ügyben felperes volt [Abtv. 27. § (2) bekezdés *a*) pont], s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettség fennáll.
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria ítéletét az indítványozó jogi képviselője 2022. június 14-én töltötte le, az alkotmányjogi panaszt elektronikus úton 2022. július 25-én nyújtotta be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet, illetve az ügy érdemében hozott elsőfokú ítéletet támadta.
- [9] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltételeként az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi, hogy kifejezett kérelmet tartalmazzon a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére [52. § (1b) bekezdés *f*) pont]. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti indítvány e követelménynek nem tesz eleget, mivel jogszabály, jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére irányuló kérelmet a kiegészített indítvány sem tartalmaz.
- [10] Az Abtv. 52. §-a alapján továbbá a határozott kérelem követelményének részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]] Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése vonatkozásában nem tesz eleget. A kiegészített indítvány sem tartalmazott megfelelő indokolással ellátott kérelmet arra vonatkozóan sem, hogy az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének sérelmét milyen konkrét alapvető jogát érintő hátrányos megkülönböztetése miatt kéri megállapítani, s alapvető jogát érintő különbségtételt az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntések milyen módon valósították meg.
- [11] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének valószínűsítésére alapítható [3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [10]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]]. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában többek között

állította az Alaptörvény alapjogot nem rögzítő 28. cikke sérelmét is, melyre hivatkozva alkotmányjogi panasz nem terjeszthető elő.

- [12] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [13] Az indítványozó álláspontja szerint az alapügyben sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való joga, mivel az indítványozó szerint az eljáró bíróságok nem helyesen értelmezték a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, ítéleteikben nem a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő, ezáltal téves döntést hoztak.
- [14] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]}. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}
- [15] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a bíróságok jogkörébe tartozó – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti a tényállás megállapítását, a fizetési fokozatba történő besorolásról hozott alperesi munkáltatói döntés jogszerűségének vizsgálatát, az irányadó jogszabályok értelmezését. A Hszt. indítvány által érintett 359. § (2) bekezdése kapcsán a Kúria már korábbi döntéseiben elvi jelleggel megállapította, hogy a „Hszt. 359. § (2) bekezdésében elrendelt várakozási idő meghosszabbodása nincs kihatással a Hszt. 117. § (1) bekezdésében meghatározott azon szabályra, mely szerint a további fizetési várakozási idő 4 év.” {lásd: Kúria Kf.45.192/2021/5. számú ítélete [34]; Kf.45.153/2022/4. számú ítélete [26]} Tartalma szerint az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz valójában az elsőfokú ítélet, valamint a Kúria döntésének felülbírálatára irányult. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem az eljáró bíróság jogértelmezését, a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó törvényességi kérdéseket vitatott. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos jogvita tárgyában hozott támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [16] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjában, valamint 52. § (1b) bekezdés *b*), *e*) és *f*) pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2023. június 27.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1807/2022.

